



TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

2023-II ENFLASYON RAPORU BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu
Başkan

4 MAYIS 2023

ANKARA



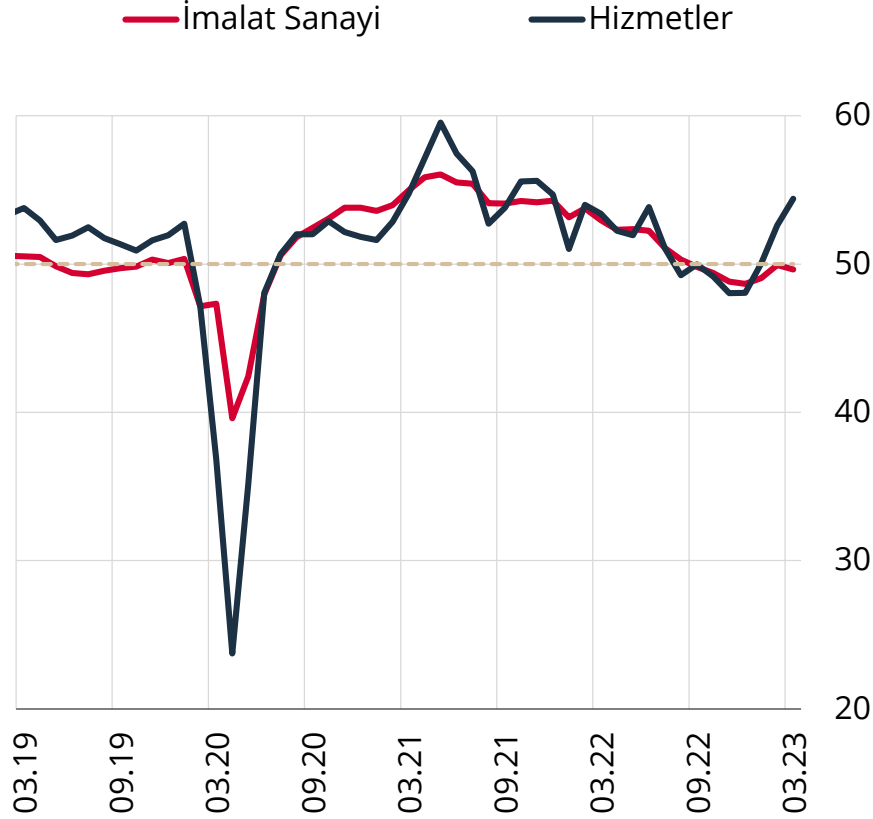
Sunum Planı

- **Küresel Gelişmeler**
- **Türkiye Ekonomisi**
- **Enflasyon**
- **Para Politikası**
- **Orta Vadeli Tahminler**
- **Genel Değerlendirme**

KÜRESEL GELİŞMELER

Küresel Büyüme

Küresel PMI Göstergeleri*



Kaynak: S&P Global

Son Gözlem: Mart 2023

* Kesikli çizgi eşik değeri göstermektedir.

Gelişmiş ve Gelişmekte olan Ülkelerde Büyüme Tahminleri* (%)

	2022	2023 Tahmini	
	Gerçekleşme	ER 2023-I	ER 2023-II
Euro Bölgesi	3,5	0,0	0,7
Almanya	1,8	-0,5	0,1
ABD	2,1	0,3	1,1
İngiltere	4,0	-1,0	-0,2
İtalya	3,8	0,0	0,6
Irak	8,8	4,5	4,5
İspanya	5,5	0,9	1,4
Fransa	2,6	0,2	0,5
Hollanda	4,5	0,2	1,3
İsrail	6,4	3,1	3,0
Rusya	-2,1	-2,6	-0,9
BAE	7,2	2,7	4,3
Romanya	4,8	2,5	2,6
Belçika	3,1	0,0	0,5
Polonya	4,9	0,8	0,6
Mısır	6,6	3,7	3,7
Bulgaristan	3,4	1,1	1,4
Çin	3,0	4,6	5,5

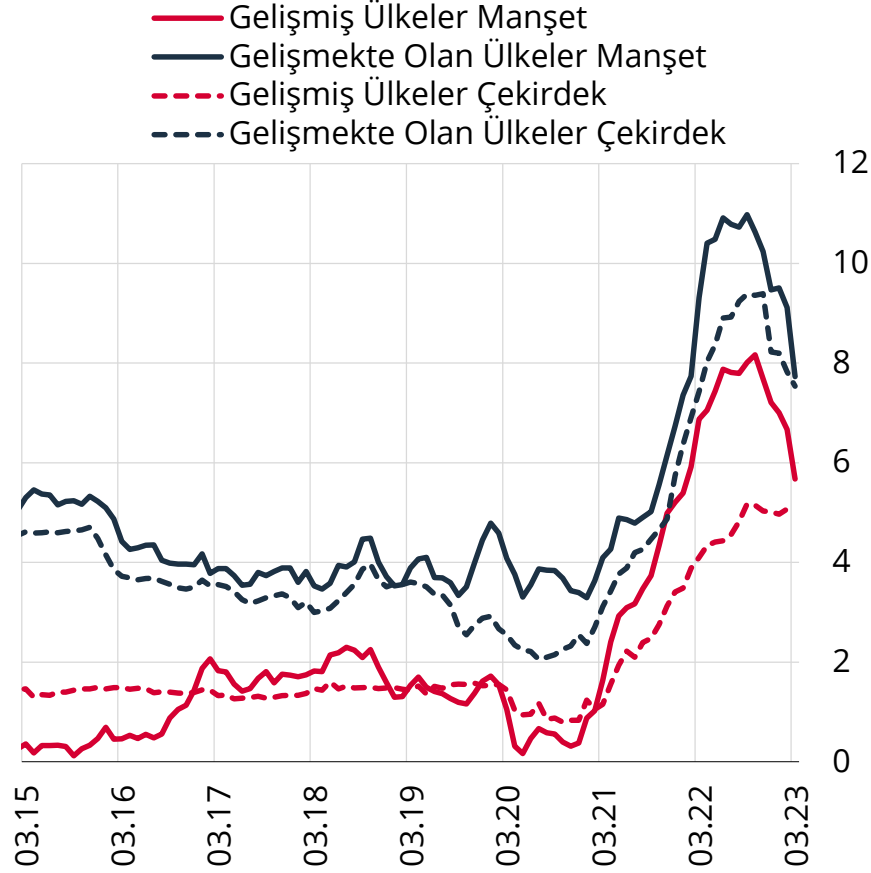
Kaynak: Consensus Economics

Son Gözlem: Nisan 2023

* Tablodaki ülkeler Türkiye'nin ihracat paylarına göre sıralanmıştır. Kırmızıyla gösterilen tahminler önceki Rapor dönemine göre aşağı yönlü, yeşille gösterilen tahminler ise yukarı yönlü güncellemeyi göstermektedir.

Küresel Enflasyon

Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon* (Yıllık % Değişim)

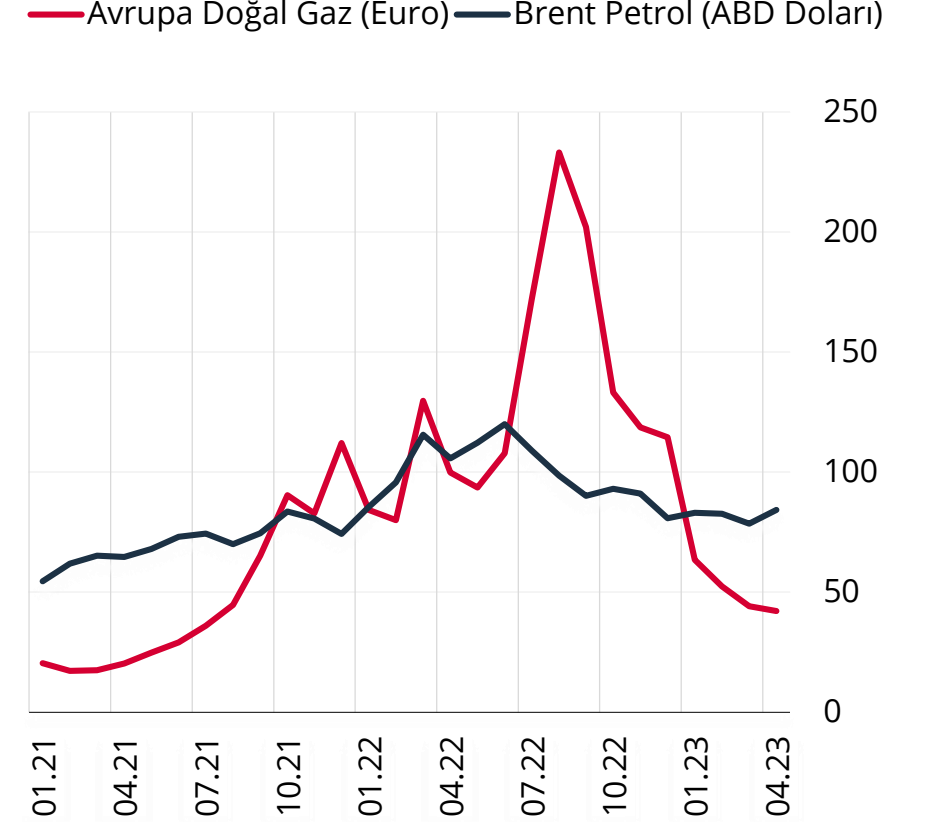


Kaynak: Bloomberg

Son Gözlem: Mart 2023

* Gelişmiş Ülkeler: ABD, Euro Bölgesi, Güney Kore, İngiltere, İsrail, İsveç, İsviçre, Japonya, Kanada ve Norveç. Gelişmekte Olan Ülkeler: Brezilya, Çekya, Endonezya, Filipinler, Güney Afrika, Kolombiya, Macaristan, Meksika, Polonya, Romanya ve Tayland.

Doğal Gaz ve Petrol Fiyatları*



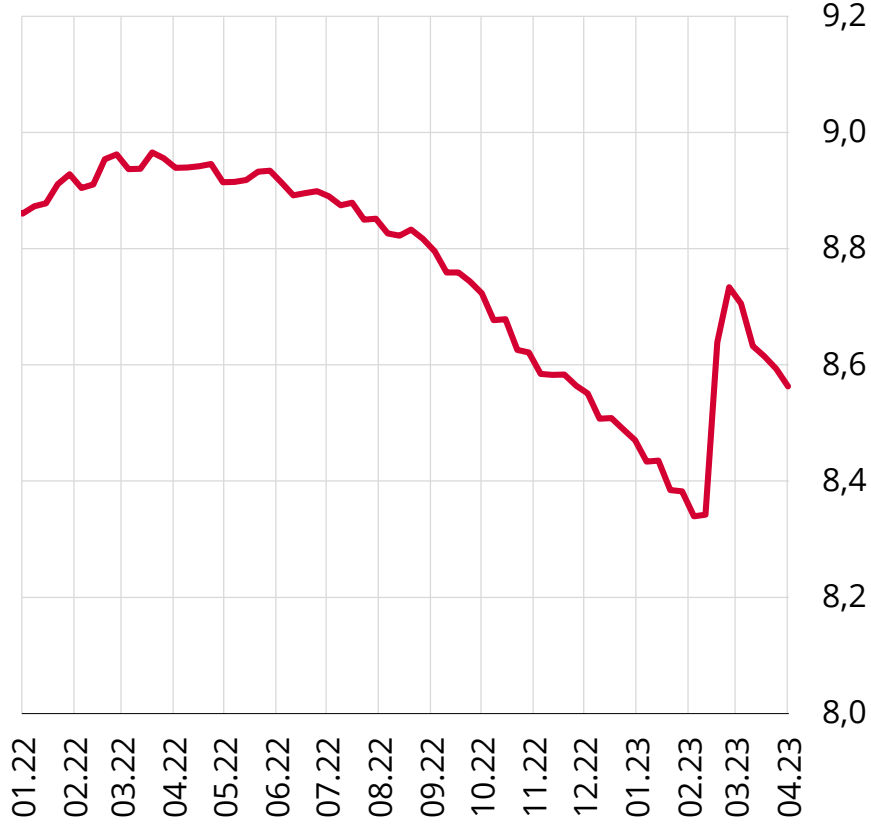
Kaynak: Bloomberg

Son Gözlem: 27 Nisan 2023

* Avrupa doğal gaz fiyatları megawatt saat başına, Brent petrol fiyatları varil başına raporlanmaktadır.

Gelişmiş Ülkelerde Finansal İstikrarı Destekleyici Adımlar

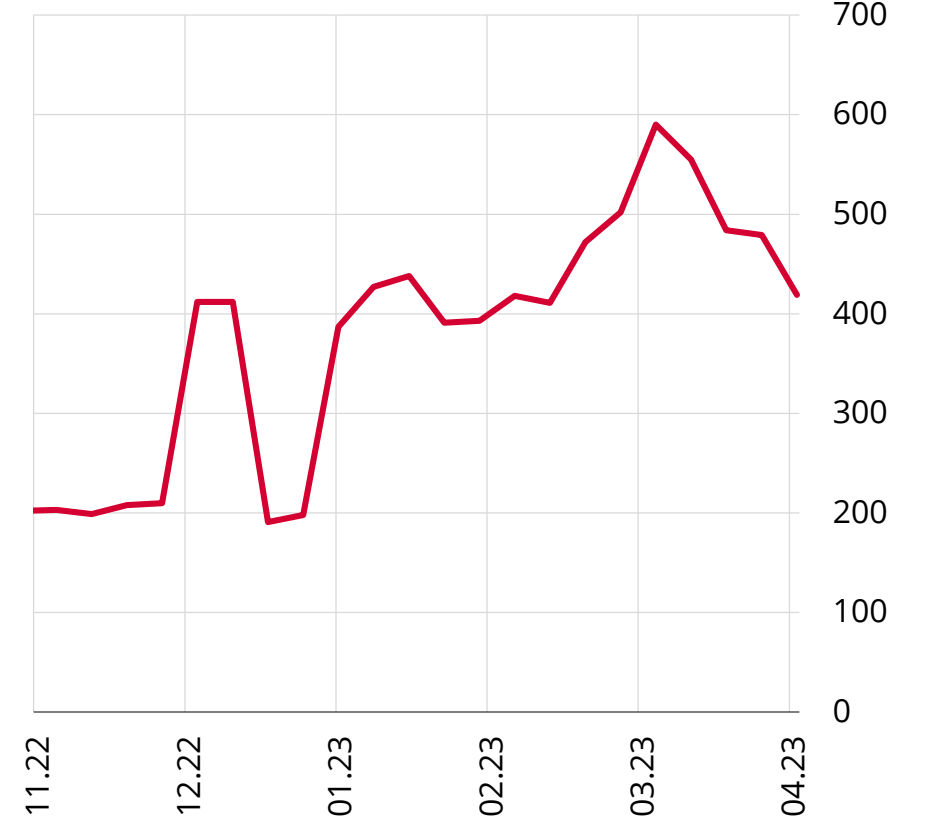
Fed Bilanço Büyüklüğü (Trilyon ABD Doları)



Kaynak: FRED

Son Gözlem: 26 Nisan 2023

Fed'in Para Takası Anlaşmalarının Toplam Büyüklüğü (Milyar ABD Doları)



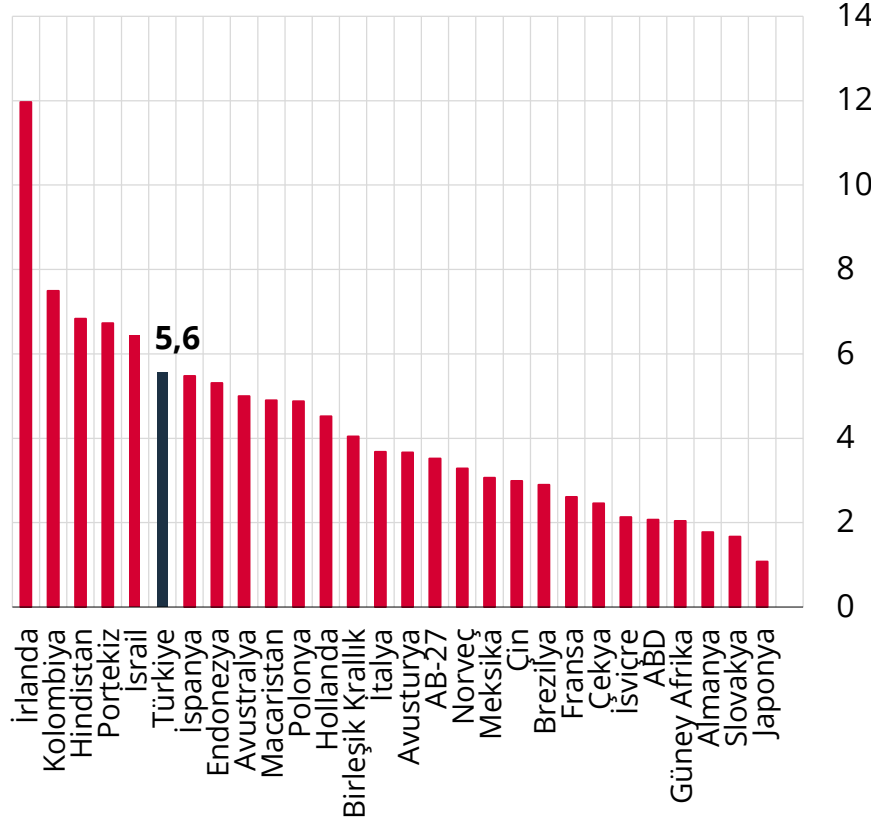
Kaynak: FRED

Son Gözlem: 26 Nisan 2023

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Büyüme

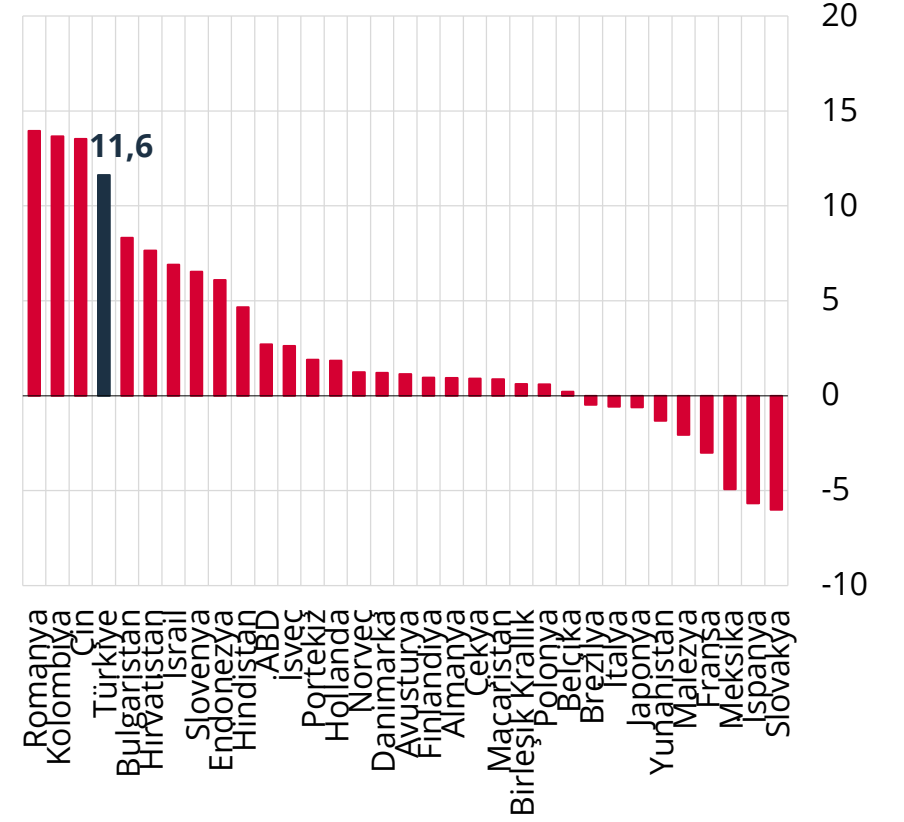
2022 Yılı Büyüme Oranları (%)



Kaynak: IMF, OECD, TÜİK

Son Gözlem: 2022

İşgücü Verimliliğindeki Değişim* (2022-2019, %)

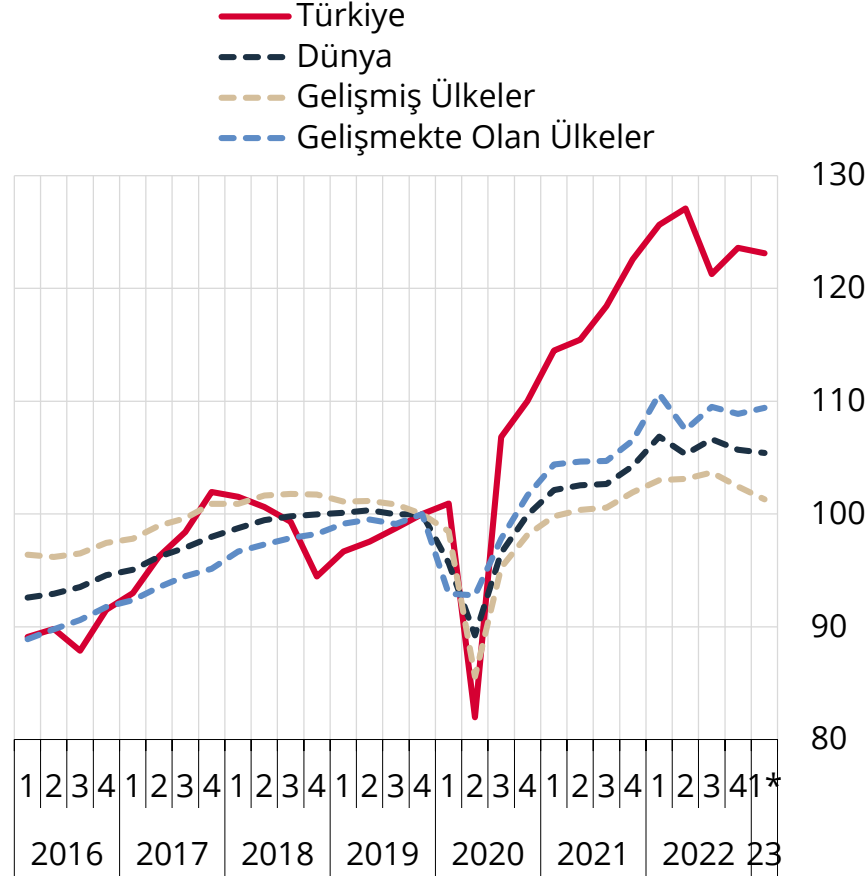


Kaynak: ILOSTAT

Son Gözlem: Kasım 2022

Sanayi Üretimi

Sanayi Üretimi
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2019Ç4=100)

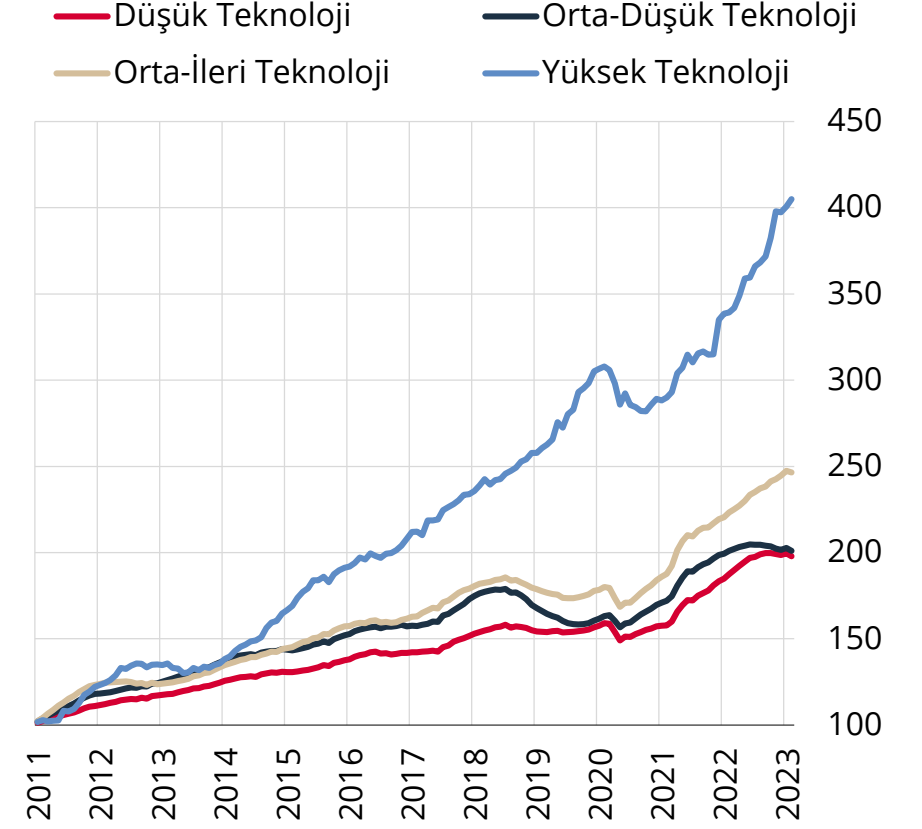


Kaynak: CPB, TÜİK

Son Gözlem: Şubat 2023

* Ocak-şubat ortalamasıdır.

Teknolojiye Göre Sanayi Üretimi
(Endeks, 12 Aylık Hareketli Ortalama, 2010=100)

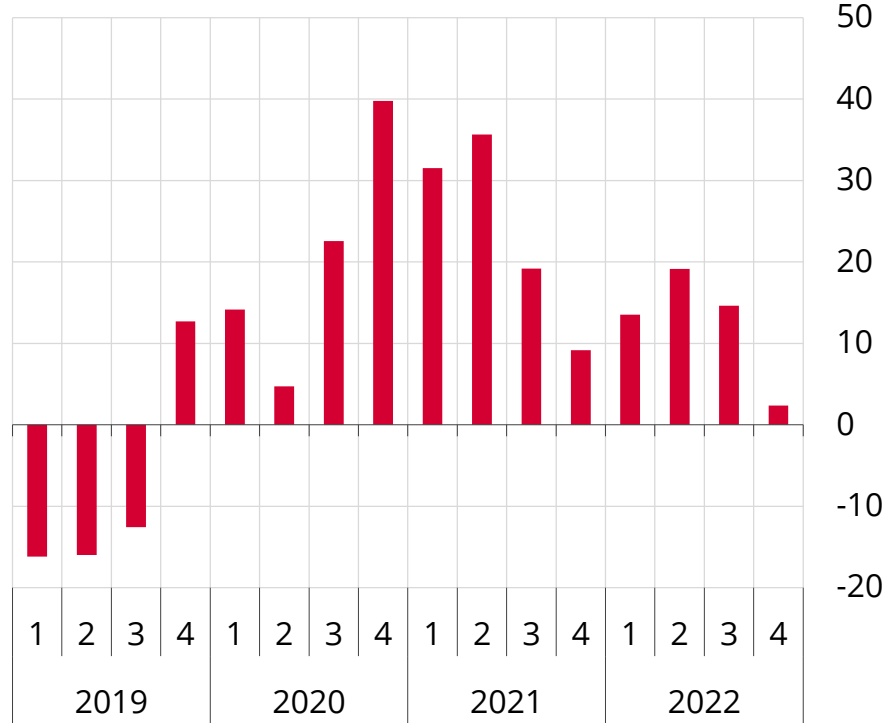


Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Şubat 2023

Makine-Teçhizat Yatırımları ve Net İhracat

Makine-Teçhizat Yatırımları (Yıllık % Değişim)

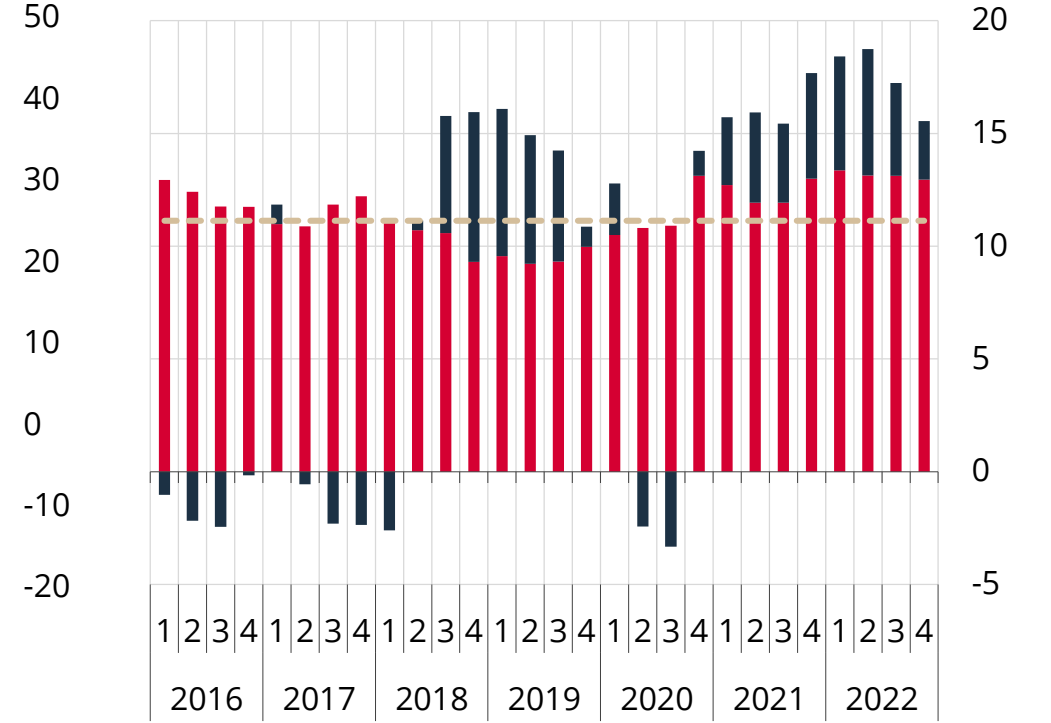


Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç4

Makine-Teçhizat Yatırımları ve Net İhracatın GSYİH İçindeki Payı* (%)

■ Makine-Teçhizat Yatırımları ■ Net İhracat



Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç4

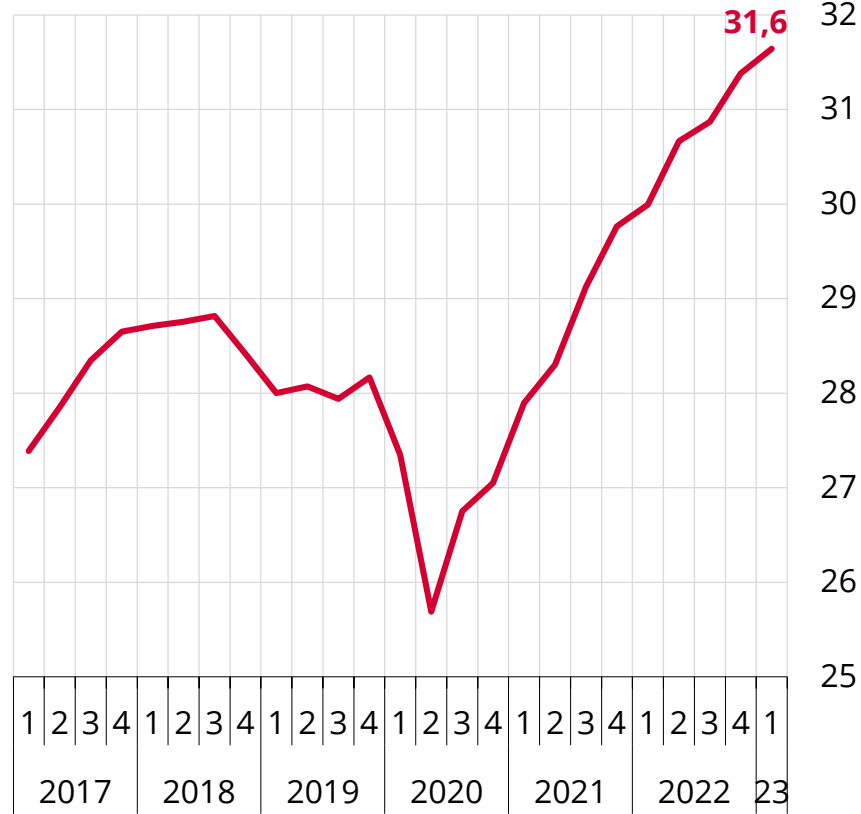
* Kesikli çizgi 2009Ç1-2022Ç4 döneminde makine-teçhizat yatırımları ve net ihracatın GSYİH içindeki ortalama payını göstermektedir.

Deprem Sonrası İktisadi Faaliyet

- Yaşanılan deprem felaketinin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri kapsamlı olarak değerlendirilmektedir.
- Yüksek frekanslı veriler gerek ülke genelinde gerekse afet bölgesindeki toparlanmanın hızlı bir şekilde gerçekleştiğini göstermektedir.
- Afet bölgesindeki tüketim harcamalarına ilişkin öncü göstergeler yakın zamanda deprem öncesi seviyelerini aşmıştır. Bu durum, deprem bölgesinde oldukça güçlü bir toparlanma eğilimine işaret etmektedir.
- Deprem sonrası toparlanmanın gücüne ilişkin anket göstergeleri de olumlu sinyaller vermektedir. Gelecek üç aya ilişkin talep beklentisi yükselirken, afet bölgesinin ekonomik ağırlığı yüksek merkezlerinde üretim ve talep beklentileri artmaktadır.
- Afet bölgesinden yapılan ihracat ise, deprem sonrasındaki birkaç haftada gerilemekle birlikte, nisan ayı itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemindeki seviyelerine yaklaşmıştır. Diğer illerdeki güçlü ihracat sonucunda toplam ihracatımız deprem öncesi seviyesine ulaşmıştır.

İşgücü Piyasası

İstihdam*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, Milyon Kişi)

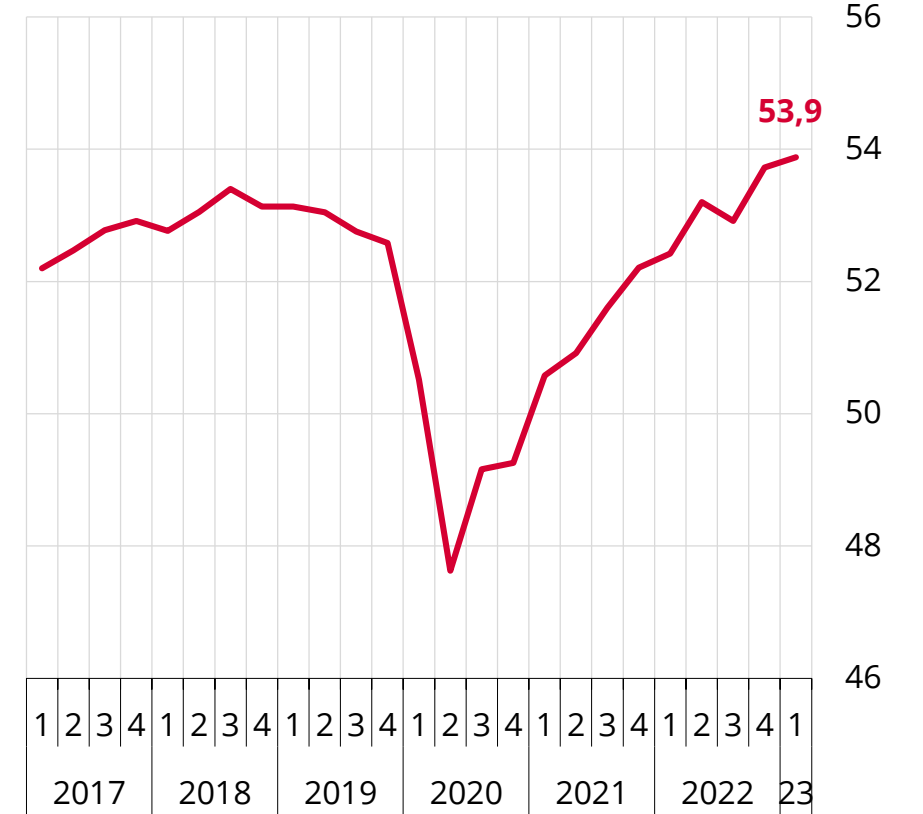


Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Şubat 2023

* Ocak-şubat ortalamasıdır.

Katılım Oranı*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, %)



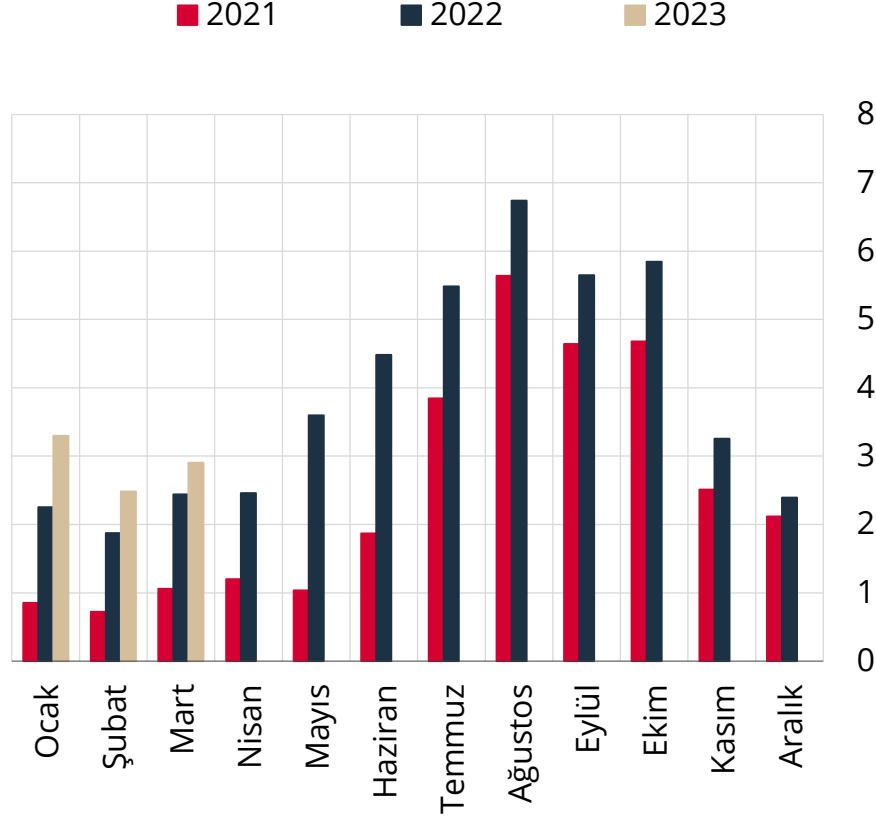
Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Şubat 2023

* Ocak-şubat ortalamasıdır.

Turizm

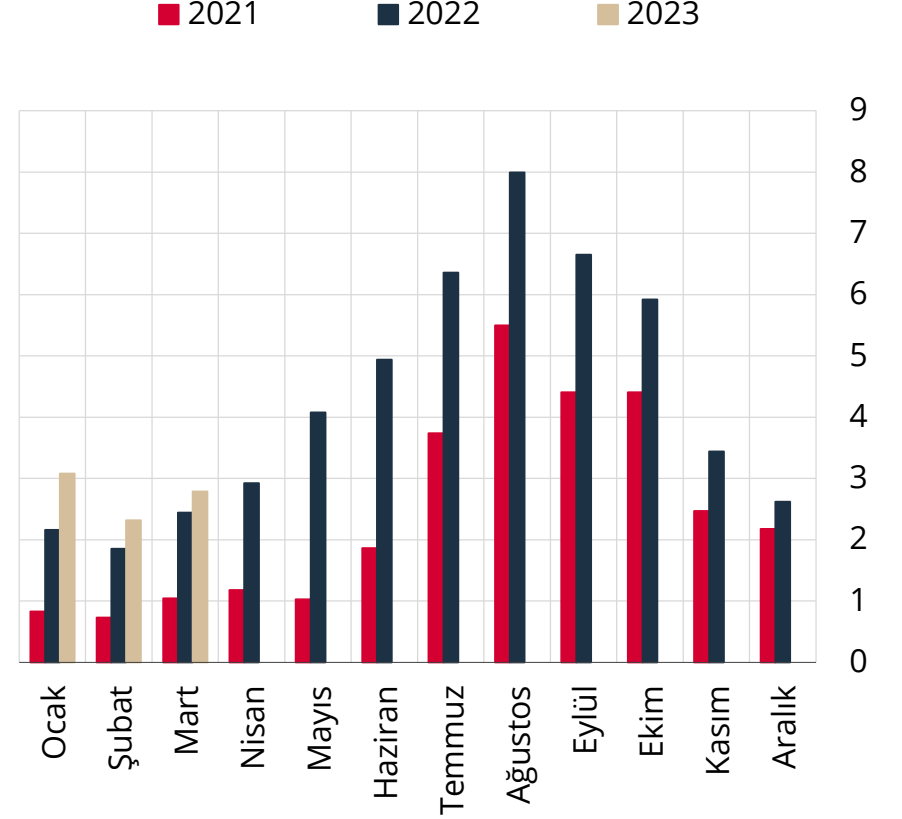
Turizm Gelirleri (Milyar ABD Doları)



Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Mart 2023

Ziyaretçi Sayısı (Milyon Kişi)

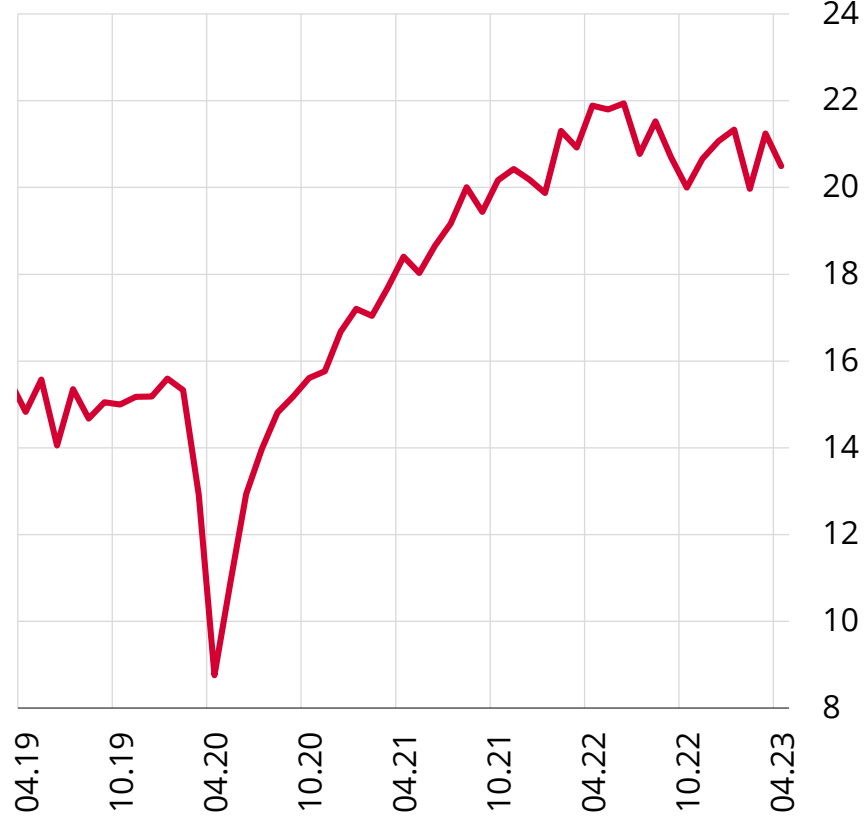


Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Mart 2023

Dış Ticaret

İhracat* (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış, Milyar ABD Doları)

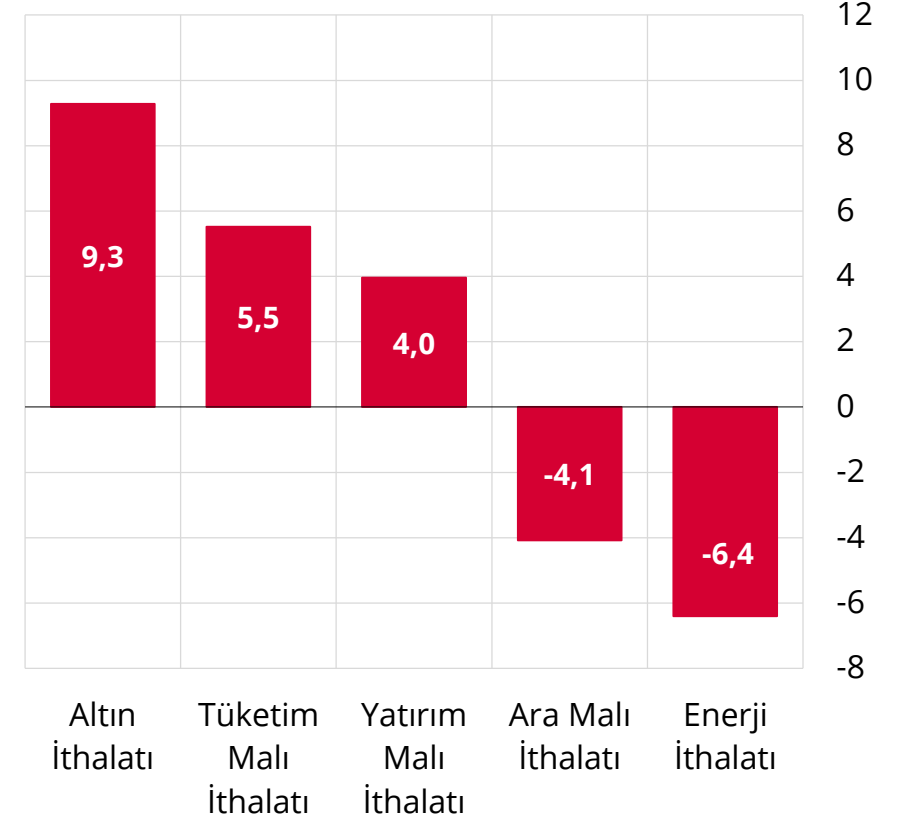


Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Son Gözlem: Nisan 2023

* Nisan ayı geçici veridir.

Alt Kalemler Bazında İthalat Değişimi* (Milyar ABD Doları)



Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Son Gözlem: Nisan 2023

* Ocak-Nisan 2023 dönemi ithalatı ile Ocak-Nisan 2022 dönemi ithalatı arasındaki farkı göstermektedir. Ara malı ithalatı altın ve enerji hariçtir.

Cari Fazla Kapasitesinde Öngörülen Artış

Cari Fazla Kapasitesini Artırmaya Dönük Yatırım ve Desteklerin Orta Vadede Beklenen Katkısı (Milyar ABD Doları)

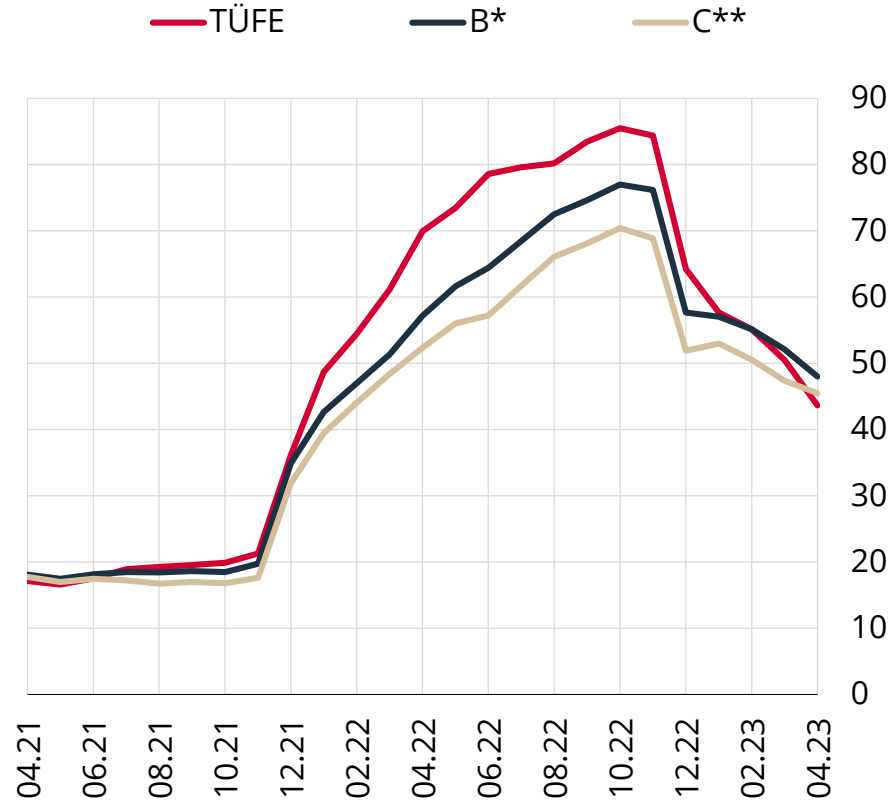
2023-2030 Dönemi (Birikimli)

Yer Altı Zenginliklerinin Ekonomiye Kazandırılması (Karadeniz Doğal Gazı, Yerli Petrol Üretiminin Artırılması, Bor Karbür Tesisi, Nadir Toprak Elementleri Keşfi ve Üretiminin Geliştirilmesi, vb.)	81
Yerli Enerji Üretim Kapasitesinin Artırılması (Nükleer Enerji, Güneş ve Rüzgar Enerjisi Yatırımları, vb.)	44
Yüksek Teknoloji Üretim Kapasitesinin Artırılması ve İthalatı Azaltmaya Dönük Yatırımlar (Elektrikli Araç ve Batarya Sistemleri Üretimi, Savunma Sanayi Yatırımları, İthal İkameye Yönelik Yatırımlar, vb.)	102
Turizm Gelirlerindeki Artış	62
Toplam	289

ENFLASYON

Enflasyon

TÜFE ve Çekirdek Göstergeler (Yıllık % Değişim)



Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Nisan 2023

* İşlenmemiş gıda, enerji, alkol-tütün ve altın dışı TÜFE.

** Gıda, alkolsüz içecekler, enerji, alkol-tütün ve altın dışı TÜFE.

Yıllık Enflasyona Katkılar (% Puan)

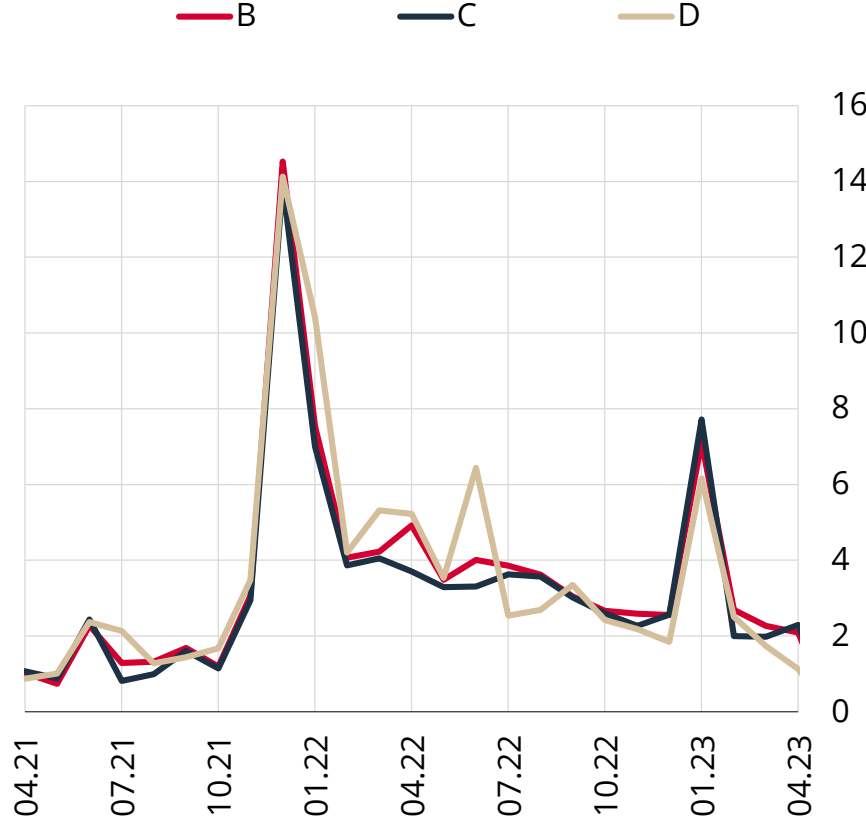
	Yıllık Enflasyona Katkı	Katkıların Yıllık Enflasyon İçindeki Payları
Dışsal Şoklara Duyarlı Gruplar		
(I) Gıda-Alkol-Tütün	15,8	36,1
(II) Enerji	3,2	7,4
(III) Temel Mallar ve Altın	10,1	23,0
I+II+III	29,1	66,5
(IV) Hizmetler	14,6	33,5
Toplam (I+II+III+IV)	43,7	100

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Nisan 2023

Enflasyonun Ana Eğilimi

Çekirdek Göstergeler*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, Aylık %
Değişim)

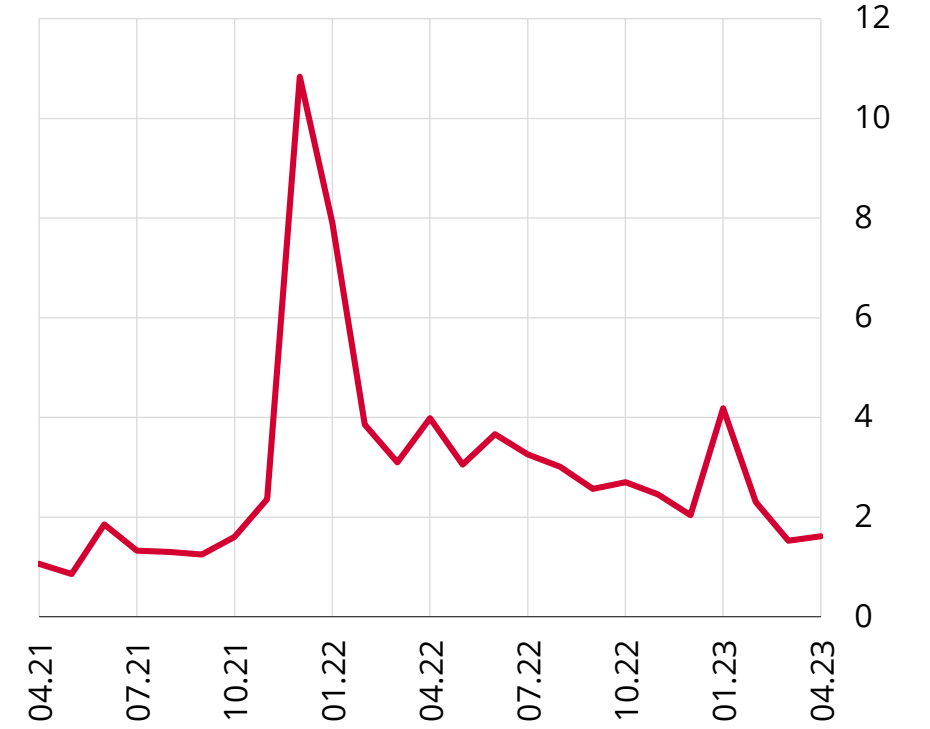


Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Nisan 2023

* B Endeksi: İşlenmemiş gıda, enerji, alkollü içecekler ve tütün ve altın dışı TÜFE. C Endeksi: Gıda ve alkolsüz içecekler, enerji, alkollü tütün ve altın dışı TÜFE. D Endeksi: İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE.

Medyan Enflasyon*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, Aylık %
Değişim)



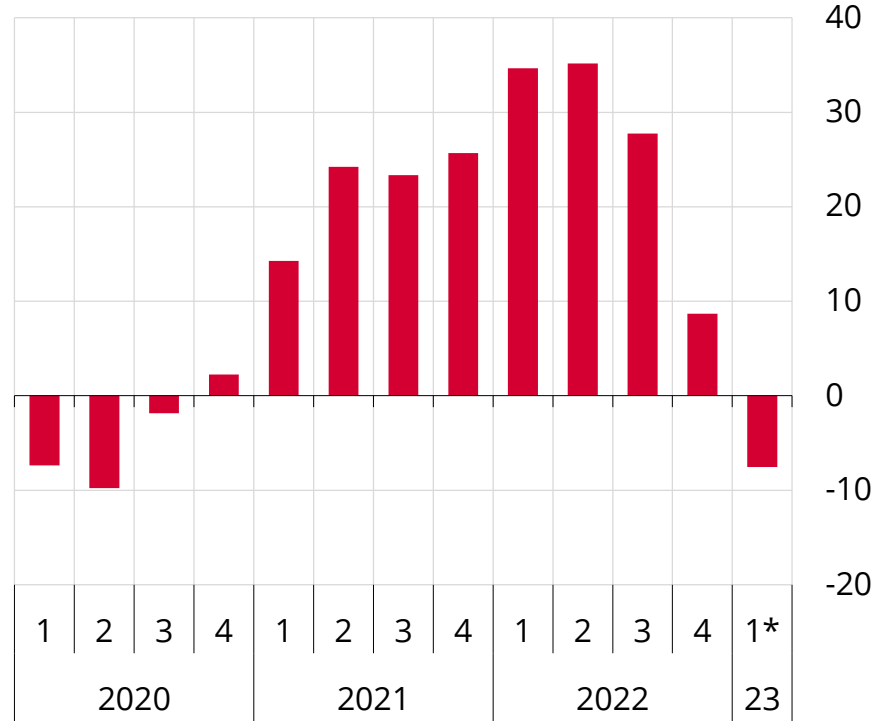
Kaynak: TCMB

Son Gözlem: Nisan 2023

* Mevsimsellikten arındırılmış 5 basamaklı alt fiyat endekslerinin aylık enflasyon dağılımının medyan değeri.

İthal Maliyetler

İthalat Birim Değer Endeksi (Yıllık % Değişim)



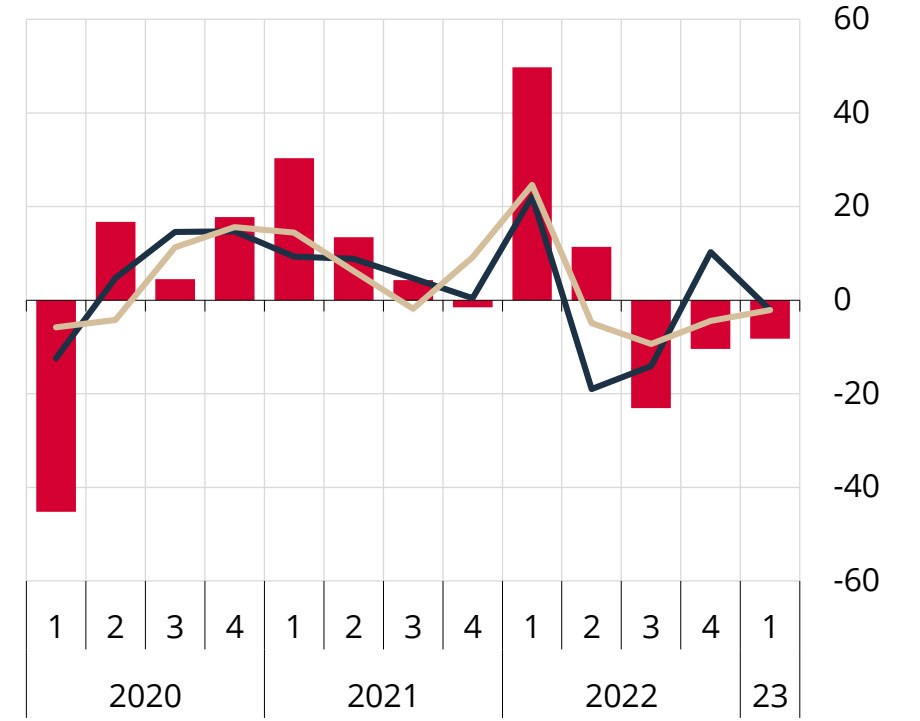
Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Şubat 2023

* Şubat ayı itibarıyla.

Emtia Fiyat Endeksleri (Çeyreklik % Değişim)

Enerji Endüstriyel Metal Tarım

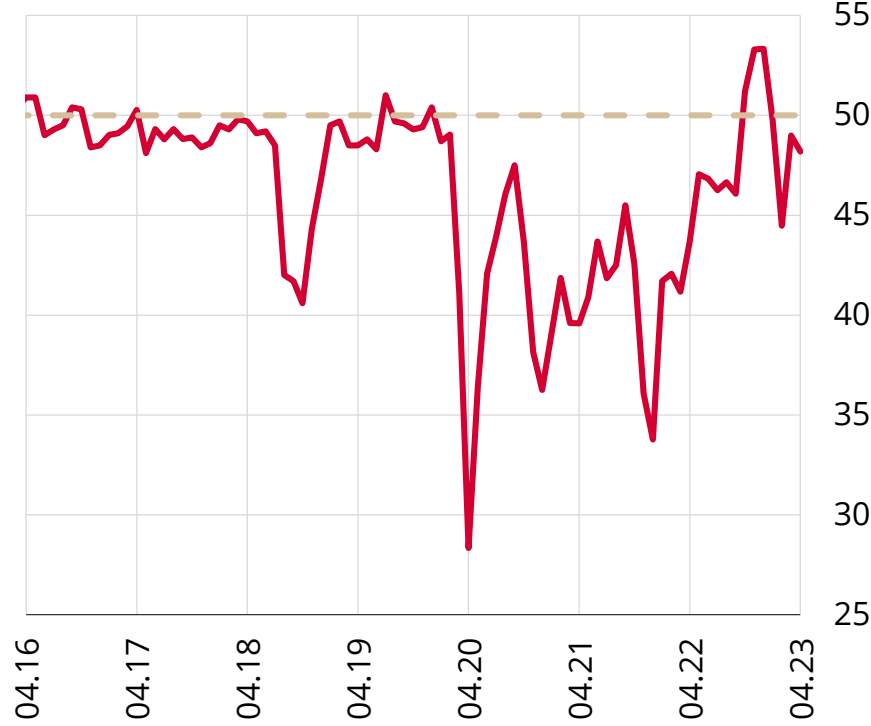


Kaynak: Goldman Sachs

Son Gözlem: Mart 2023

Arz Kısıtları

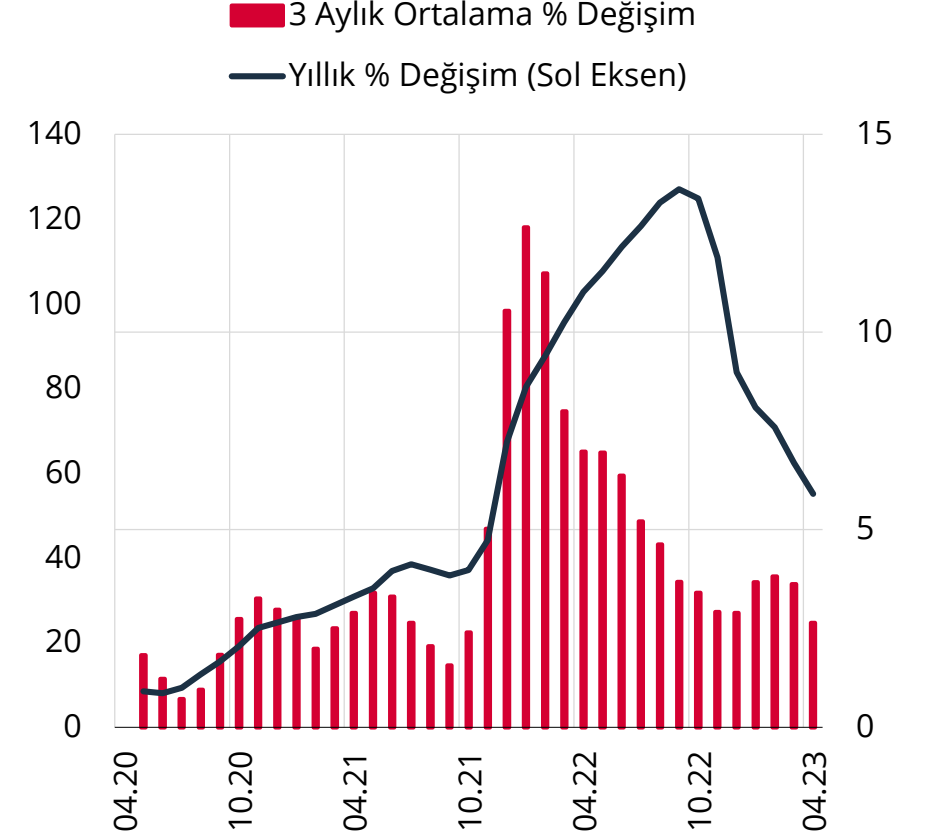
PMI Tedarikçi Teslimat Süreleri* (Mevsimsellikten Arındırılmış)



Kaynak: İSO, S&P Global

Son Gözlem: Nisan 2023

Petrol-Ana Metal Hariç İmalat Sanayi Fiyatları (%)



Kaynak: TCMB, TÜİK

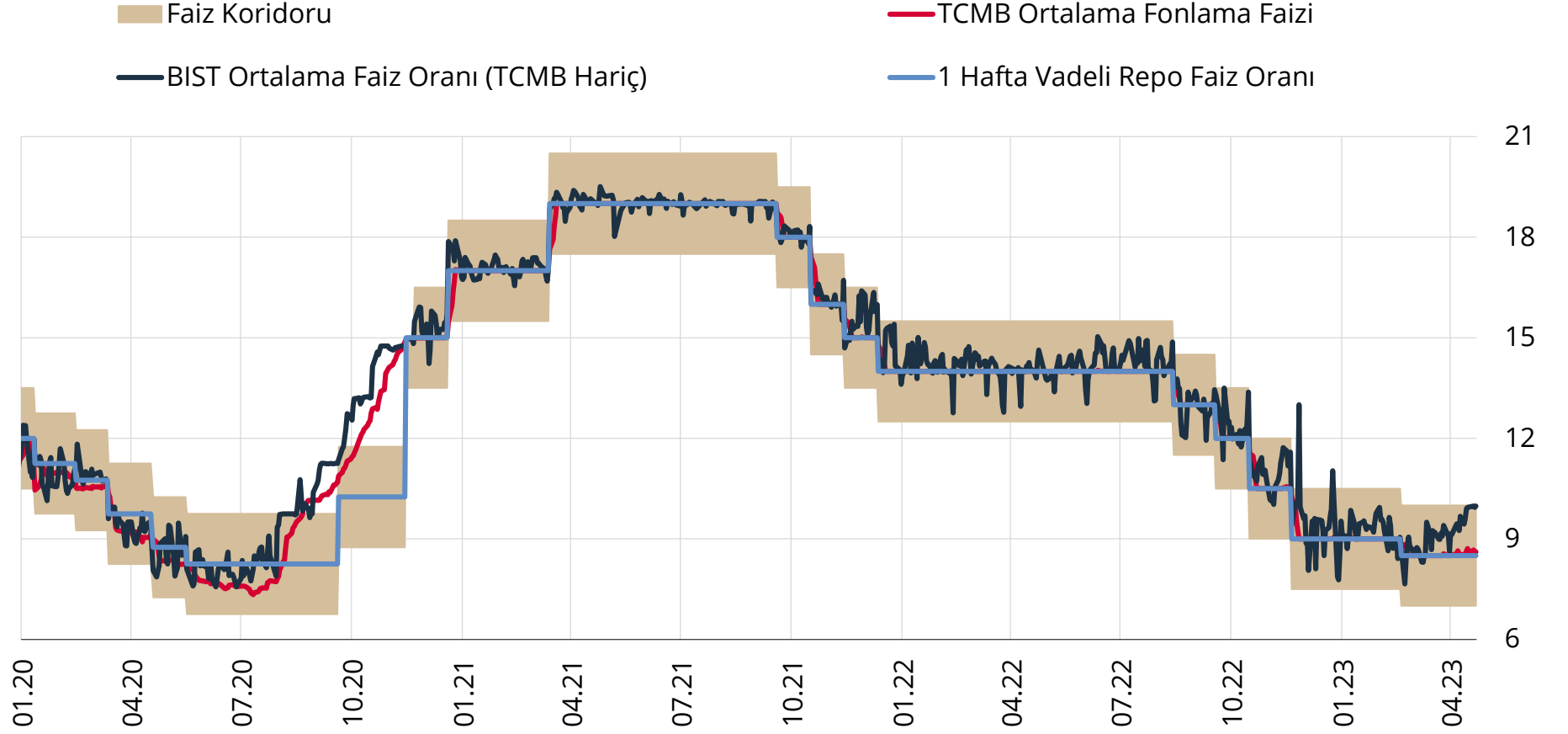
Son Gözlem: Nisan 2023

* Serinin daha düşük değerde olması daha uzun teslim sürelerine işaret etmektedir. Kesikli çizgi eşik değeri göstermektedir.

PARA POLİTİKASI

Faiz Oranları

TCMB Faizleri ve Kısa Vadeli Faiz Oranı (%)

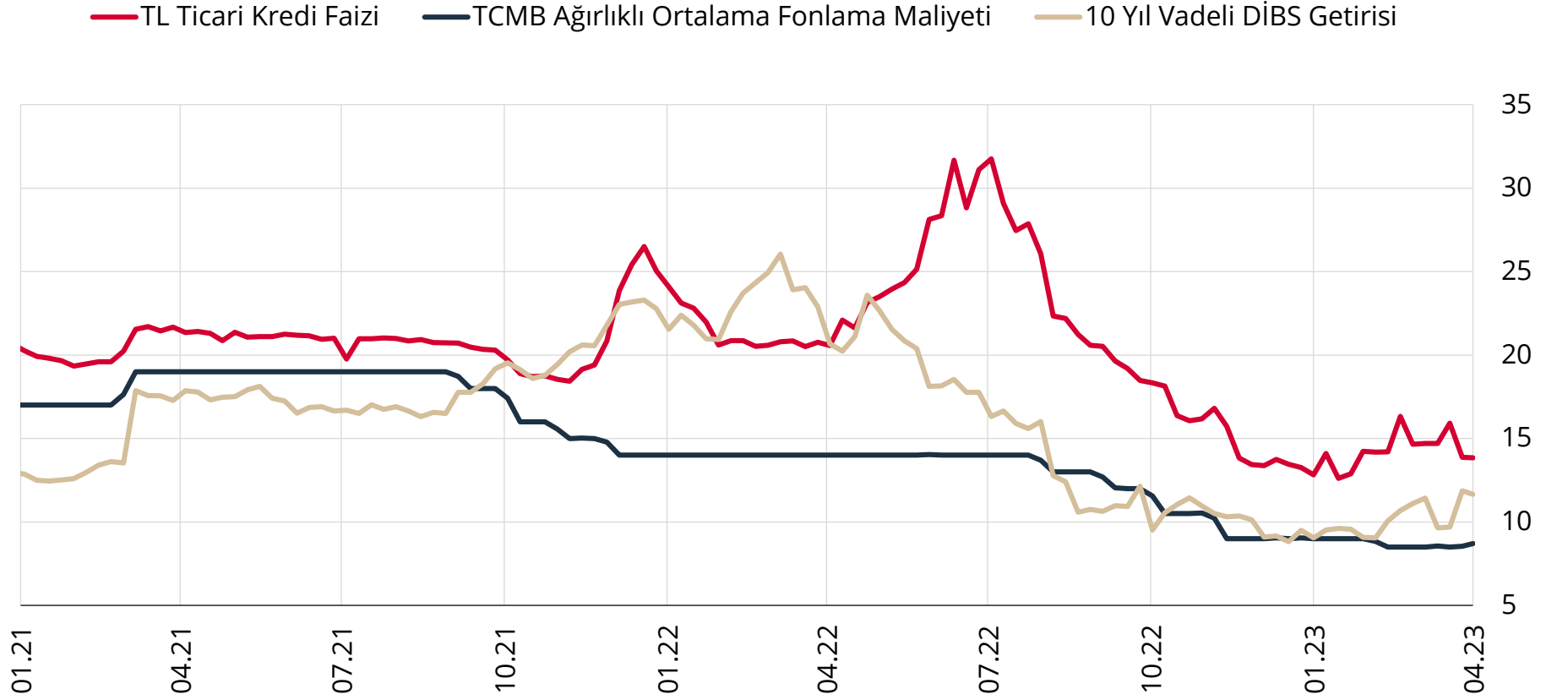


Kaynak: BIST, TCMB

Son Gözlem: 27 Nisan 2023

Parasal Aktarımın Etkinliği

TL Ticari Kredi Faiz Oranları ve DİBS Getirileri (%)



Kaynak: Bloomberg, TCMB

Son Gözlem: 20 Nisan 2023

Kredi Gelişmeleri

Ticari Krediler (Net Kullandırım, Milyar TL)

	Ocak	şubat	Mart	Nisan*	Ocak-Mart	Ocak-Nisan*	Ocak-Aralık
TL Firma (2023)	151	160	266	219	577	796	
TL Firma (2022)	53	108	177	161	338	499	1726
TL Firma (2021)	-10	18	31	4	39	43	316
- Büyük Firma (2023)	61	64	95	32	220	252	
- Büyük Firma (2022)	43	84	66	74	193	267	839
- Büyük Firma (2021)	-6	10	20	4	24	28	188
- KOBİ (2023)	91	95	172	151	358	509	
- KOBİ (2022)	10	25	111	87	146	233	887
- KOBİ (2021)	-4	8	11	0	15	15	127

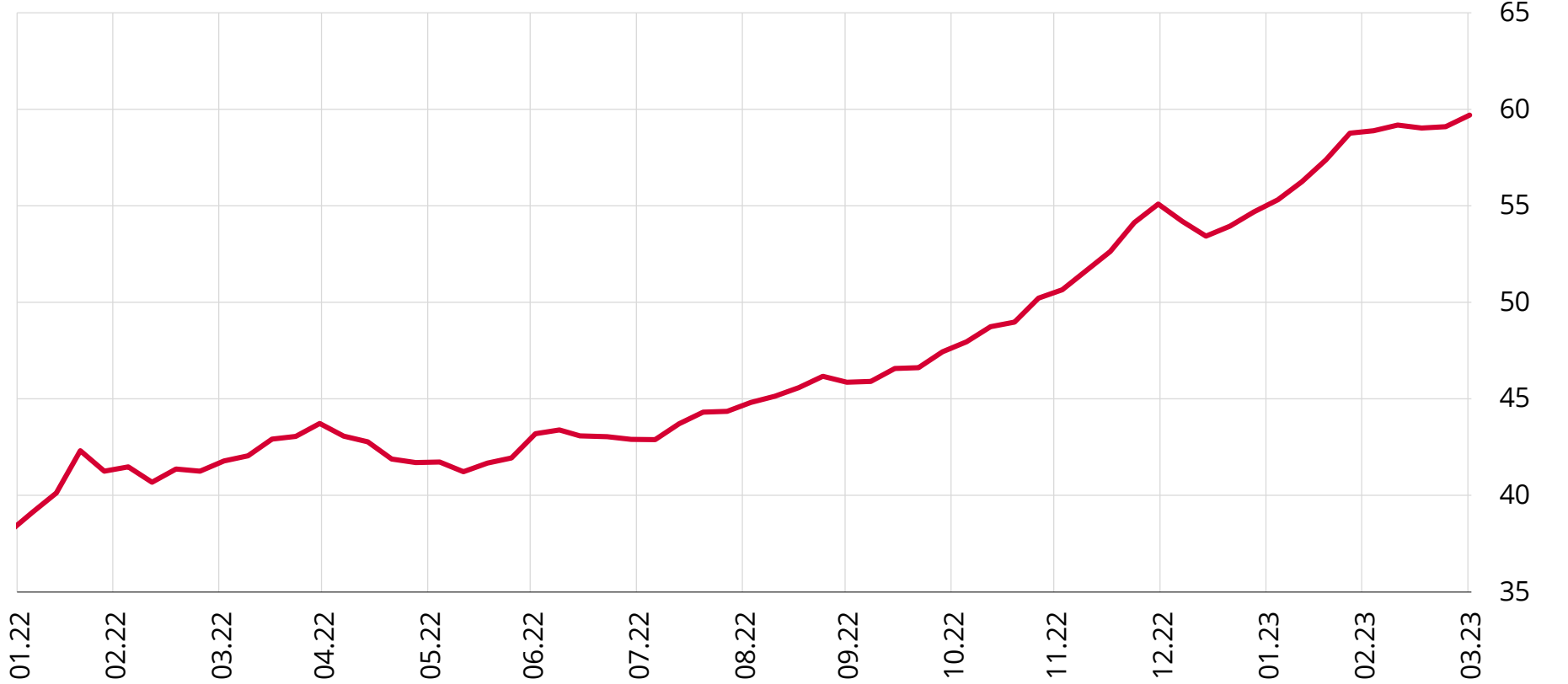
Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 27 Nisan 2023

* 27 Nisan 2023 itibarıyla.

Mevduatta Liralaşma

TL Mevduat Oranı* (%)



Kaynak: BDDK, TCMB

Son Gözlem: 31 Mart 2023

ORTA VADELİ TAHMİNLER

Temel Varsayımlardaki Güncellemeler

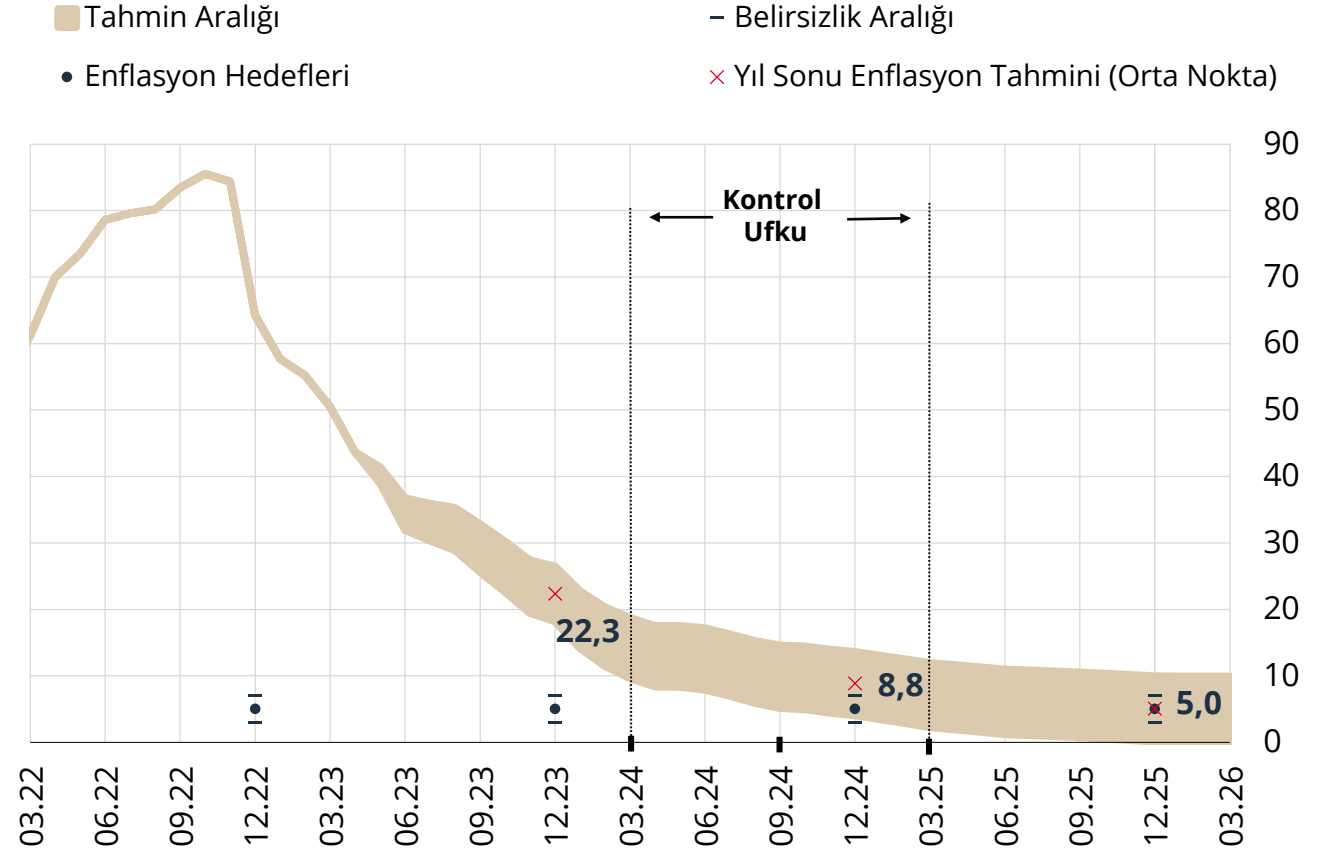
		ER 2023-I	ER 2023-II
İhracat Ağırlıklı Küresel Üretim Endeksi (Yıllık Ortalama % Değişim)	2023	1,3	1,6
	2024	2,5	2,4
Petrol Fiyatları (ABD Doları, Yıllık Ortalama)	2023	80,8	78,1
	2024	77,3	73,6
İthalat Fiyatları (ABD Doları, Yıllık Ortalama % Değişim)	2023	-8,5	-9,8
	2024	2,3	0,4
Gıda Fiyat Enflasyonu (Yıl Sonu % Değişim)	2023	22,0	27,9
	2024	11,5	11,5

Enflasyon Tahminleri

Bu çerçevede enflasyonun yüzde 70 olasılıkla:

- 2023 yılı sonunda orta noktası yüzde 22,3 olmak üzere, yüzde 18,1 ile yüzde 26,5 aralığında;
- 2024 yılı sonunda orta noktası yüzde 8,8 olmak üzere yüzde 4,0 ile yüzde 13,6 aralığında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Enflasyon Tahminleri* (%)



Kaynak: TCMB, TÜİK

* Enflasyonun tahmin aralığı içinde kalma olasılığı yüzde 70'tir.

Enflasyon Tahminindeki Güncellemeler

2023 Yıl Sonu Enflasyon Tahminindeki Güncelleme ve Kaynakları

ER 2023-I Tahmini (%)	22,3
ER 2023-II Tahmini (%)	22,3
ER 2023-I Dönemine Göre Tahmin Güncellemesi	0,0
Tahmin Güncellemesinin Kaynakları (% Puan)	
İthalat Fiyatları	-2,3
Çıktı Açığı	0,2
Gıda Fiyatları	1,5
Tahmin Sapması ve Ana Eğilim	0,6

GENEL DEĞERLENDİRME

Genel Değerlendirme

- Birbirini tamamlayan araçlarla ve sürdürülebilirlik anlayışıyla oluşturduğumuz para politikası çerçevemiz olan Liralaşma Stratejisi Türkiye ekonomisinin potansiyelini gerçekleştirme kabiliyetini ve dayanıklılığını artırmaktadır.
- Geçtiğimiz iki yılda, pandeminin etkileri henüz tam anlamıyla ortadan kalkmamışken, savaş ve yüksek küresel enflasyonun yol açtığı negatif şoklara rağmen sağlam politika çerçevemiz ekonomimizin güçlenmeye devam etmesini sağlamıştır.
- Uyguladığımız etkin politikalar, yaşadığımız büyük deprem felaketiyle olan mücadelemizde de yaraların mümkün olan en hızlı şekilde sarılmasına katkıda bulunmaktadır.
- Önümüzdeki dönemde sürdürülebilir ve kalıcı fiyat istikrarı perspektifiyle oluşturulan Liralaşma Stratejisi kararlılıkla uygulanmaya devam edecektir.
- Uyguladığımız çerçeveyi, bir taraftan yatırım, istihdam, üretim ve ihracatın gelişimi doğrultusunda, diğer taraftan finansal kaynakların bu amaçları engelleyen talep yönlü etkilerini en aza indirecek şekilde geliştireceğiz.
- Arz kapasitesini yükseltecek finansal koşulları oluşturarak cari dengemizi kalıcı fiyat istikrarıyla uyumlu bir yapıya kavuşturacağız.

Genel Değerlendirme

- Uyguladığımız politikalar enflasyonu düşürme gücüne sahiptir. Küresel şokları daha yoğun hissettiğimiz bir coğrafyada olmamıza rağmen, yüksek bir ekonomik performansla eş anlı olarak enflasyonumuzun düşüyor olması bunun en büyük göstergesidir.
- Ülke ve dünya ekonomisine dair gelişmeleri güncel ve geniş kapsamlı veri setimizle sürekli olarak izlemekte ve anlık olarak edindiğimiz bilgilerin de katkısıyla titizlikle değerlendirmekteyiz.
- Ülkemizin sahip olduğu dinamizm ile dayanıklılığa ve reel sektör ile bankacılık sektörü göstergelerinin gücüne hep birlikte şahit olmaktayız. Bu sayede, deprem felaketinin açtığı yaraları da hızla sarmaktayız.
- Önümüzdeki dönemde enflasyondaki düşüş süreci devam ederken, aynı anda üretim ve cari fazla kapasitemizin gelişeceğini, finansal kaynakların en verimli şekilde kullanılmasının sağlanacağını ve afet bölgesinin ihyasına yönelik faaliyetlerin başarıyla süreceğini öngörüyoruz.
- Geliştirdiğimiz politikaların sunduğu araçlarımızla, bu öngörünün gerçekleşmesine engel teşkil edecek olan unsurları ortadan kaldırmaya ve enflasyondaki düşüş sürecini kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz.



TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

2023-II ENFLASYON RAPORU BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu
Başkan

4 MAYIS 2023

ANKARA

